Farkas, L., Pásztor, A., & Pásztor-Kovács, A. (2026). Szülői motivációk, áldozatvállalás és észlelt fejlődési hatások a gyermek társastánc tevékenységével összefüggésben.
Tánc és Nevelés. Dance and Education, *7*(2), 37–50. https://doi.org/10.46819/TN.7.2.37-50

SZÜLŐI MOTIVÁCIÓK, ÁLDOZATVÁLLALÁS ÉS ÉSZLELT FEJLŐDÉSI HATÁSOK A GYERMEK TÁRSASTÁNC TEVÉKENYSÉGÉVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

Farkas Liliána, pedagógia alapszakos bölcsész, viselkedéselemző
SZTE BTK, Neveléstudományi Intézet

Pásztor Attila, PhD, egyetemi docens,
SZTE BTK, Neveléstudományi Intézet
MTA-SZTE Digitális Tanulási Technológiák Kutatócsoport

Pásztor-Kovács Anita, PhD, egyetemi adjunktus,
SZTE BTK, Neveléstudományi Intézet

Absztrakt

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a társastáncot tanuló gyermekek szülei milyen megfontolások alapján választják ezt a mozgásformát, milyen áldozatokat vállalnak a tevékenység fenntartásáért, valamint milyen fejlődési hatásokat észlelnek gyermekükön. A vizsgálatban 77, 8–12 éves társastáncot tanuló gyermek szülője vett részt egy online kérdőív kitöltésén keresztül. A mérőeszköz saját fejlesztésű kérdéseket és a *Tanulási erősségek kérdőív* adaptált alskáláit tartalmazta. Az eredmények szerint a szülők elsődleges motivációja a beíratásra a gyermek szabadidejének hasznos eltöltése és az állóképesség fejlesztése; a versenyzést a többség nem tekinti központi célnak. A legnagyobb áldozatot az idő- és logisztikai ráfordítások, valamint a pénzügyi terhek jelentik. A szülői megítélések alapján a társastánc elsősorban az intraperszonális és interperszonális készségek fejlődését támogatja, de a fizikai és téri képességek terén is pozitív hatást tulajdonítanak neki. A logikai–matematikai és a zenei területeken mérsékeltebb fejlődést észleltek. Utóbbi képességek fejlődésének tudatosítása a szülőkben még nagyobb igényt teremthetne a társastáncra.

Kulcsszavak: társastánc, szülői motivációk, szülői áldozatvállalás, észlelt fejlődési hatások

1. BEVEZETÉS

A gyermekek tanórán kívüli tevékenységeiben való részvétel nem valósulhat meg a szülői támogatás különböző formái nélkül. Ez különösen érvényes a rendszeres edzéssel, versenyzéssel és utazással járó sporttevékenységekre, amelyekkel összefüggésben

* A magyar nyelvű kézirat első változata 2026. április 2-án érkezett szerkesztőségünkbe.

a szülők egyszerre élnek meg pozitívumokat és terheket (Wiersma & Fifer, 2008). A pozitívumok között megjelenik a gyermek örömének, fejlődésének és sikereinek megtapasztalása, valamint a közösen eltöltött idő értéke, ugyanakkor a tevékenység jelentős időbeli, anyagi és logisztikai ráfordítást, és nem ritkán érzelmi támogatást is igényel a család részéről. E terheket azonban jellemzően ellensúlyozza a szülők azon meggyőződése, hogy a tevékenység hozzájárul gyermekük életvezetési és társas készségeinek, önbizalmának és együttműködési képességének fejlődéséhez (Wiersma & Fifer, 2008). Felmerülhet a kérdés, hogy miért éppen a táncot választják a szülők a számos lehetséges sportnem közül gyermekük mozgásformájául, hiszen a tánc más sport- és művészeti tevékenységekhez hasonlóan jelentős szülői ráfordítást igényel, különösen gyermek- és serdülőkorban. Egy a táncot versenyszerűen űző fiatalok családjait vizsgáló kutatás eredményei arra utalnak, hogy a szülők számára a tánccal összefüggő pénzügyi terhek kiemelt jelentőségűek (Zinga et al., 2019). A legfontosabb költségtényezők között a versenyekre való utazás, a nevezési díjak, a táncórák költségei, valamint a versenyekhez kapcsolódó szállásköltségek jelennek meg. Nem csupán az anyagi ráfordítások jelentenek kihívást: a szülők számára a családi élet és a táncból fakadó kötelezettségek összehangolása is komoly terhet jelent. Különösen nehéznek bizonyul az egyensúly megteremtése a táncórák és versenyek, a szabadidő, a házi feladat és tanulás, a munkabeosztás, a gyermek étkezése, valamint az egyéb sport- és szabadidős tevékenységek között. Mindezek ellenére a szülők pozitívan viszonyulnak gyermekük táncos részvételéhez: a vizsgálat szerint szinte valamennyien örömüket lelték abban, hogy gyermeküket táncolni látják (Zinga et al., 2019).

Érv lehet a szülők számára a gyermek sporttevékenységének kiválasztásakor az is, hogy a tánc számos készségre és képességre hat fejlesztőleg. Komplex mozgásforma, amely a koordináció, az egyensúlyozás, a ritmusérzék és a mozgáskivitelezés összehangolt működését kívánja meg, ezért jelentős szerepe van a motoros készségek fejlődésében (Fuchs, 2007; Polgár & Szatmári, 2011; Silkó & Láng, 2021). A koordinációs folyamatok mellett az érzékelés, az észlelés, az információfeldolgozás és a figyelmi szabályozás működését is igényli (Polgár & Szatmári, 2011). A táncos mozgásformák kedvezően hathatnak a vizuális-téri képességekre, jóllehet ezek az eredmények részben enyhe kognitív zavarral élő populáción végzett vizsgálatokból származnak, ezért gyermekekre való általánosításuk körültekintést igényel (Yuan et al., 2022).

A téri képességek különböző dimenziói összefüggést mutatnak a matematikai képességekkel, különösen a logikai gondolkodással (Xie et al., 2020). A mozgásalapú, táncos elemeket is alkalmazó intervenciók további érvet szolgáltatnak e kapcsolat mellett. Egy serdülők körében végzett vizsgálatban a táncra épülő aktív videojátékos intervenció kedvező hatást gyakorolt a mentális forgatásra, valamint bizonyos mentális forgatást is igénylő számolási feladatok teljesítményére (Fargier et al., 2026). Hasonlóképpen, egy óvodás gyermekek számára kidolgozott téri-numerikus tréningprogram során a gyermekek egy számnagyság-összehasonlító feladatban teljes testmozgással válaszoltak egy digitális táncszőnyegen. Az intervenció hatására javult teljesítményük a számegyenes-becslési feladatban, valamint egy standardizált matematikai teljesítményteszt egyik altesztjében is (Fischer et al., 2011). Hazai kontextusban Pálinkás-Molnár és Bernáth (2020) első osztályosok körében végzett fejlesztő vizsgálatának eredményei szintén arra utalnak, hogy a táncos-mozgásos foglalkozások pozitív hatással lehetnek bizonyos matematikai képességekre.

Az említett előnyök kibontakozásában a megfelelő fizikai kondíció is fontos szerepet játszik, amelynek fejlesztése a tánc egyik további kedvező hatásának tekinthető. A rendszeres gyakorlás hozzájárulhat az állóképesség fejlődéséhez, miközben a hajlékonyság javulása a mozgások nagyobb kiterjedésű végrehajtását, vagyis a mozgástartomány bővülését is elősegítheti (Dubecz, 2009; Rétsági et al., 2011).

A tánc személyiségfejlesztő hatásai egyaránt értelmezhetők intraperszonális és interperszonális dimenzióban (Borowski, 2023; Nesbit et al., 2025). Az intraperszonális készségek közé sorolható többek között az önkontroll, a stresszkezelés és az önreflexió képessége. A rendszeres tánctevékenység kedvezően hathat az érzelmi intelligenciára, az önszabályozásra és a pszichológiai jóllétre, miközben hozzájárulhat az önbizalom és az önértékelés erősödéséhez is (Narikbayeva et al., 2025; Schwender et al., 2018; Silkó & Láng, 2021).

Az interperszonális készségek szempontjából a tánc a másokhoz való alkalmazkodás, a nem verbális kommunikáció, az empátia, az együttműködés és a bizalom fejlődésének is kedvező közege lehet. Olyan tapasztalatokat kínál, amelyek támogatják az önkifejezést, a közösséghez kapcsolódást és az érzelmek megértését, miközben a közös mozgás, a szinkronitás és a partnerre való ráhangolódás a társas kompetenciák fejlődését is elősegítheti (Borowski, 2023; Nesbit et al., 2025). Ezzel összhangban a társastáncosokra vonatkozó eredmények arra utalnak, hogy a hosszabb távú páros táncos tapasztalat együtt járhat az empátiás törődés magasabb szintjével, ami a partnerrel való tartós összehangolódás jelentőségére is rámutat (Wu et al., 2023).

A tánc és a zenei képességek kapcsolata mindenekelőtt a ritmusészlelés, az ütemérzékelés és a zenei-mozgásos szinkronizáció szintjén érhető tetten. A kutatások arra utalnak, hogy a táncos tapasztalat együtt járhat a ritmikus ingerekre adott fokozottabb neurális rezonanciával, valamint az audiovizuális ritmusintegráció sajátos mintázataival (Nguyen et al., 2024; Wang et al., 2024). További empirikus eredmények is megerősítik, hogy a rendszeres tánctevékenység kedvezően hathat a ritmusészlelési teljesítményre (Yu et al., 2026).

Bár a tánc képességfejlesztő hatásait számos kutatás vizsgálta, e hatások szülői percepciója kevesebb figyelmet kapott. A szülői nézőpont vizsgálatának jelentőségét támasztja alá Patterson-Price és Pass (2023) eredménye is, akik egy közösségi táncprogram kapcsán eltérést találtak a gyermekek és a szülők részvételi motivációi, valamint elvárt kimenetei között: míg a program a táncélmény és a művészeti tevékenység megtapasztalását helyezte előtérbe, a szülők jelentős része inkább általános életvezetési készségek fejlődését várta a részvételtől. A tánc gyermekekre gyakorolt lehetséges fejlesztő hatásait a szülők észlelésén keresztül vizsgáló nemzetközi szakirodalom szerint a szülők a rendszeres tánctevékenységet gyermekeik hangulatának és pozitív érzelmeinek javulásával hozzák összefüggésbe (Darginidou et al., 2018). Hasonlóképpen, a heti táncórák észlelt fejlődési előnyeit vizsgáló kvalitatív kutatásban a szülők és a gyermekek a táncrészvételt szociális, érzelmi, fizikai és kognitív előnyökkel is összekapcsolták (Jackson, 2021). Emellett a tánc pozitív hatásait többek között a motoros fejlődés, a testtartás, a hajlékonyság, a ritmusérzék, a figyelem, az önbizalom és a szocializáció kedvező alakulásában is érzékelik (Parseghian et al., 2025). Kvalitatív eredmények arra is utalnak, hogy a szülők a hosszabb távú táncprogramok hozadékai között a készségfejlődést, a barátságok kialakulását és az önszabályozást támogató hatásokat is megemlítik (Alon et al., 2023). Hazai kontextusban nem ismerünk olyan

vizsgálatot, amely a szülők percepcióját vizsgálná, a tánc, illetve a társastánc fejlesztő hatásait tárgyaló munkák többnyire nem a szülők, hanem a táncosok nézőpontját helyezik előtérbe (Silkó & Láng, 2021).

2. A KUTATÁS CÉLJA, KUTATÁSI KÉRDÉSEK, HIPOTÉZISEK

A gyermekek tanórán kívüli sport- és művészeti tevékenységeiben való részvételéhez a szülői támogatás különböző formái elengedhetetlenek. A korábbi kutatások rámutattak arra, hogy a szülők gyermekük sportolásával, illetve táncos részvételével összefüggésben egyaránt érzékelnek előnyöket és terheket, emellett észlelik a tánc lehetséges fejlesztő hatásait is motoros, kognitív, intraperszonális, interperszonális és zenei területeken. Ugyanakkor jóval kevesebb ismerettel rendelkezünk arról, hogy milyen motívumok mentén választják specifikusan a társastáncot gyermekük sportjául, milyen áldozatokat vállalnak gyermekük e tevékenységéért, és milyen fejlődési hatásokat tulajdonítanak a társastáncnak. A nemzetközi szakirodalomban találhatók ugyan a szülői percepciókra épülő kutatások, ezek azonban többnyire általánosabban a tánctevékenységhez, illetve egy-egy szűkebb területhez kapcsolódnak, míg a hazai szakirodalomban elsősorban a táncosok saját tapasztalataira épülő eredmények érhetők el.

Erre a hiányra reagálva a következő kutatási kérdéseket fogalmaztuk meg:

1. Milyen indíttatással íratják be a szülők gyermekeiket társastáncolni?
2. Mennyire fontos a szülők számára, hogy gyermekük a tánc területén versenyeken mérettesse meg magát?
3. Milyen áldozatokat vállalnak a szülők gyermekük társastáncos tevékenységének biztosítása érdekében?
4. A szülők megítélése szerint mely képességterületeken észlelhető leginkább fejlődés a társastánc következtében?

Az első két kutatási kérdésre azok feltáró jellege miatt nem tudunk hipotézist alapozni. A harmadik és a negyedik kutatási kérdés kapcsán a következő két hipotézist fogalmaztuk meg:

H1: A szülők elsősorban időbeli, logisztikai és anyagi terhekről számolnak be a társastánc kapcsán (Wiersma & Fifer, 2008; Zinga et al., 2019).
H2: A szülők valamennyi vizsgált képességterületen érzékelnek pozitív fejlődést a társastánccal összefüggésben (Alon et al., 2023; Darginidou et al., 2018; Parseghian et al., 2025).

3. MÓDSZEREK

3.1. Minta

A vizsgálat mintáját 8–12 éves társastáncot tanuló gyermekek szülei alkották. Az adatfelvétel kényelmi mintavétellel történt: az összesen 77 résztvevő szülőt elektronikus levélben, valamint közösségi oldalakon szerveződő szülői csoportokon

keresztül értük el, így a mintába a felhívásra önként válaszoló szülők kerültek. A válaszadók átlagéletkora 41,12 év volt (SD = 4,84), a minta 77%-át nők tették ki. Iskolai végzettség szerint a résztvevők 77%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel. A kérdőív bevezetőjében azt a kérést intéztük a kutatás résztvevőihez, hogy a szülőpár egyik tagja töltse csak ki azt, így eredményeink 77 gyermekre vonatkoznak, akik 64%-a lány volt, átlagéletkoruk 10,26 év (SD = 1,88). A gyermekek átlagosan 3 éve tanultak társastáncot (SD = 1,70), és átlagosan 1,5 éve vettek részt versenyeken (SD = 1,25).

3.2. Mérőeszköz, eljárások

Az adatgyűjtés online, önkitöltős kérdőív segítségével történt. A mérőeszköz egyrészt saját fejlesztésű tételekből, másrészt egy adaptált kérdőív alskáláiból épült fel (Tóth, 2001). A saját fejlesztésű kérdések a demográfiai háttérváltozók, a társastánc választásának motivációi, a versenyzéssel kapcsolatos attitűdök, valamint a szülői áldozatvállalás feltárását szolgálták. E kérdések között többféle itemtípus szerepelt: rangsorolás, gyakorisági becslés, ötfokú Likert-skálás értékelés, illetve nyílt végű kérdések. A saját kérdések használata azért volt szükséges, mert a szülői percepciót vizsgáló kutatásokban alkalmazott mérőeszközök más fókusszal rendelkeztek (Alon et al., 2023; Darginidou et al., 2018; Patterson-Price & Pass, 2023), vagy az adatgyűjtés időszakában még nem álltak rendelkezésre (Parseghian et al., 2025).

A szülők gyermekük táncra való beíratásának motivációját direkt módon feltáró vizsgálatot nem sikerült azonosítanunk. Egyetlen olyan kutatást találtunk, amely arra reflektált, hogy a szülők a gyermekek mely képességeinek fejlődését anticipálják egy tánckurzus kapcsán (Patterson-Price & Pass, 2023). A motivációt mérő tétel válaszlehetőségeit erre a kutatásra, továbbá az első szerző társastánc tanárként a szülőkkel való interakciókból nyert tapasztalataira építettük. A versenyzés fontosságának a szülők körében egy külön, zárt tételt szenteltünk. Ugyancsak zárt kérdést szerkesztettünk azzal kapcsolatban, hogy milyen óraszámot tartanának a szülők optimálisnak hetente. A szülők által vállalt áldozatok, illetve az általuk a táncnak tulajdonított fejlődés feltárását különböző készségterületeken egy-egy nyitott kérdéssel céloztuk meg.

A társastánchoz kapcsolódó észlelt fejlődési hatások részletesebb feltárása érdekében a saját kérdéseket a *Tanulási erősségek kérdőív* (Tóth, 2001) alskáláival egészítettük ki. A kérdőív tételeit a következő instrukcióval alkalmaztuk: „Kérjük, döntse el az alábbi állításokról, hogy milyen mértékben tapasztalt fejlődést az említett viselkedéselemmel kapcsolatban gyermekénél, mióta táncolni tanul! Kérjük, válassza ki a megfelelőt!" A válaszadók egy négyfokú skálán jelölhették meg a változás mértékét: nem jellemzőbb rá, valamivel jellemzőbb rá, jellemzőbb rá, sokkal inkább jellemző rá.

A kérdőívből öt alskálát használtunk fel: a logikai-matematikai képességeket mérő alskála kilenc tételből állt (példatétel: „Szívesen végez olyan tevékenységeket, amelyben számolni kell."), a téri képességeket vizsgáló alskála szintén kilenc tételt tartalmazott (példatétel: „Motívumokat tervez és rajzol."). Az interperszonális képességek alskálája hét tételből (példatétel: „Aktívan vesz részt csoportos tevékenységekben."), az intraperszonális képességek alskálája 11 tételből (példatétel: „Elfogadja magát olyannak, amilyen."), míg a zenei képességeket mérő alskála

8 tételből épült fel (példatétel: „Szeret zenével foglalkozni.”). A *Tanulási erősségek kérdőív* alskáláinak megbízhatósága megfelelőnek bizonyult (Cronbach-α = rendre 0,86; 0,84; 0,84; 0,84; 0,87).

A vizsgálatban való részvétel anonim és önkéntes volt. Az adatfelvétel során kizárólag társastáncot tanuló gyermekek szüleinek válaszait dolgoztuk fel. A kutatás lebonyolítása a vonatkozó etikai elvek betartásával történt. Az adatok elemzése során leíró statisztikai eljárásokat alkalmaztunk, emellett összefüggésvizsgálatokat is végeztünk. A nyílt végű kérdések feldolgozása során a válaszokat tartalomelemzésnek vetettük alá, és azonos jelentéstartalmuk alapján tartalmi kategóriákba soroltuk őket.

4. EREDMÉNYEK

Az eredményeket a kutatási kérdések sorrendjében mutatjuk be. Először a társastáncra való beíratás motivációit és a versenyzéssel kapcsolatos szülői attitűdöket ismertetjük, ezt követően a szülők által vállalt áldozatokat, végül pedig a gyermekek fejlődésére vonatkozó szülői megítéléseket tárgyaljuk.

A társastáncra történő beíratás mögött álló szülői motivációk feltárására egy rangsorolásos kérdést alkalmaztunk, amelyben a résztvevőknek különböző lehetséges célokat kellett fontossági sorrendbe állítaniuk (*1. ábra*). Az eredmények alapján a legfontosabb motiváció a gyermek szabadidejének hasznos eltöltése volt: a válaszadók 42%-a ezt jelölte meg első helyen. Ezt követte az állóképesség fejlesztése, amelyet a szülők 29%-a sorolt az első helyre. A harmadik leggyakrabban kiemelt cél a versenyzés volt (12%), ugyanakkor ezzel párhuzamosan a szülők 40%-a sorolta az utolsó, hatodik helyre is. A második legfontosabb célnak szintén az állóképesség fejlődését (36%) és a szabadidő hasznos eltöltését (21%) jelölték meg a szülők. A további helyezések hozzávetőleg egyenletesen oszlanak el a célok között, nem látunk olyan kiugró értéket, mint például a szabadidő első vagy a versengés hatodik helye kapcsán.

1. ábra: A táncoktatásra való beíratás célok rangsorrendjének százalékos megoszlása

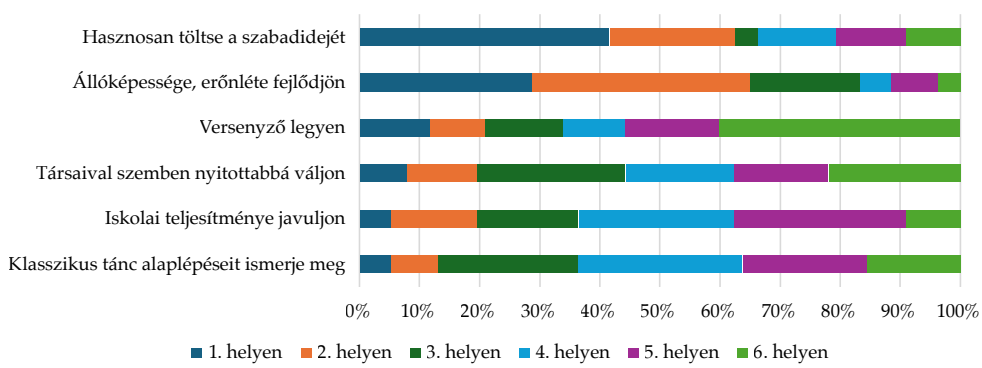

A versenyzéssel kapcsolatos szülői attitűdök további feltárására egyrészt a versenyzés fontosságára, másrészt az ideálisnak tartott heti táncóraszámra kérdeztünk rá.

A válaszok alapján a szülők kisebb része tulajdonít kiemelt jelentőséget a versenyeken való részvételnek: a válaszadók 22%-a ítélte azt fontosnak vagy nagyon fontosnak, hogy gyermeke a tánc területén versenyeken is megméresse magát. Ezzel szemben 45% inkább nem tartotta ezt prioritásnak, míg 33% semleges álláspontot képviselt. A heti táncóraszámra vonatkozó válaszok alapján a szülők közel fele a heti két órát tartja ideálisnak (46,8%), míg valamivel több mint egyharmaduk a heti háromórás részvételt tekinti megfelelőnek (36,4%). A heti négy órát a válaszadók 15,6%-a választotta, míg a heti egy órát mindössze 1,3%-uk tartotta ideálisnak. Megvizsgáltuk azt is, hogy a versenyzés fontossága összefüggést mutat-e az ideálisnak tartott táncóraszám megítélésével. A két változó között közepesen erős, szignifikáns pozitív összefüggést találtunk ($r = 0{,}49$; $p < 0{,}01$).

A szülők által vállalt áldozatok feltárására nyílt végű kérdést alkalmaztunk, amelyben arra kértük a válaszadókat, hogy nevezzék meg azt a három tényezőt, amely számukra a legnagyobb áldozatot jelenti gyermekük társastáncos tevékenységével összefüggésben (*1. táblázat*). A beérkezett 163 válasz tartalomelemzése alapján három fő kategóriát alakítottunk ki: idő- és logisztikai ráfordítások, pénzügyi terhek, valamint egyéb válaszok. Az eredmények szerint a legnagyobb áldozatot az idő- és logisztikai ráfordítások jelentették: a válaszok 58,9%-a ebbe a kategóriába sorolható. A szülők leggyakrabban az időbeosztással és szervezéssel járó nehézségeket, a családi együttlétek, valamint a szabadidő csökkenését említették (34,3%, például: „ráfordított idő", „logisztika", „családi együttlét hiánya", „saját idő feláldozása"), emellett külön is megjelent a versenyekhez (13,5%, például: „versenyeken való részvétel") és az edzésekhez (11,0%, például: „edzésekre való utaztatás") kapcsolódó idő- és szervezési ráfordítás. A második legjelentősebb kategóriát a pénzügyi terhek alkották: a válaszok 36%-a tartozott ide, ideértve többek között a különórák díját, az utazási költségeket, a tagdíjakat és a fellépőruhák árát (például: „anyagi terhek", „ruha, cipő finanszírozása", „eddig a legköltségesebb elfoglaltság"). Az egyéb válaszok kategóriájában megjelent a stressz, a fáradtság, a gyermek motivációjának fenntartása, valamint a baráti kapcsolatok háttérbe szorulása is (5,5%, például: „fáradtság kezelése", „gyermek ösztönzése kitartásra", „baráti kör lemorzsolódása").

1. táblázat: A gyermek társastáncos tevékenységével összefüggő szülői áldozatok válaszkategóriáinak gyakorisági megoszlása ($N = 163$)

Kategória	**Válaszok száma**	**Gyakoriság (%)**
1. Idő- és logisztikai ráfordítások	96	58,9
1. a) Családi együttlétek, szabadidő	*56*	*34,4*
1. b) Versenyek	*22*	*13,5*
1. c) Edzések	*18*	*11,0*
2. Pénzügyi terhek	58	35,6
3. Egyéb válaszok (pl.: stressz, fáradság)	9	5,5

A gyermekek fejlődésével kapcsolatos szülői percepciókat kétféle módon vizsgáltuk. Egyrészt egy nyílt végű kérdés segítségével arra kértük a szülőket, hogy nevezzenek meg három olyan területet, amelyben megítélésük szerint gyermekük a legtöbbet fejlődött a tánc hatására. Másrészt a Tanulási erősségek kérdőív alskáláival zárt kérdéses formában is mértük az észlelt változásokat. A nyílt kérdésre összesen 219 válasz érkezett, amelyeket öt fő kategóriába soroltunk: kognitív, fizikai, interperszonális, intraperszonális és zenei terület (*2. ábra*).

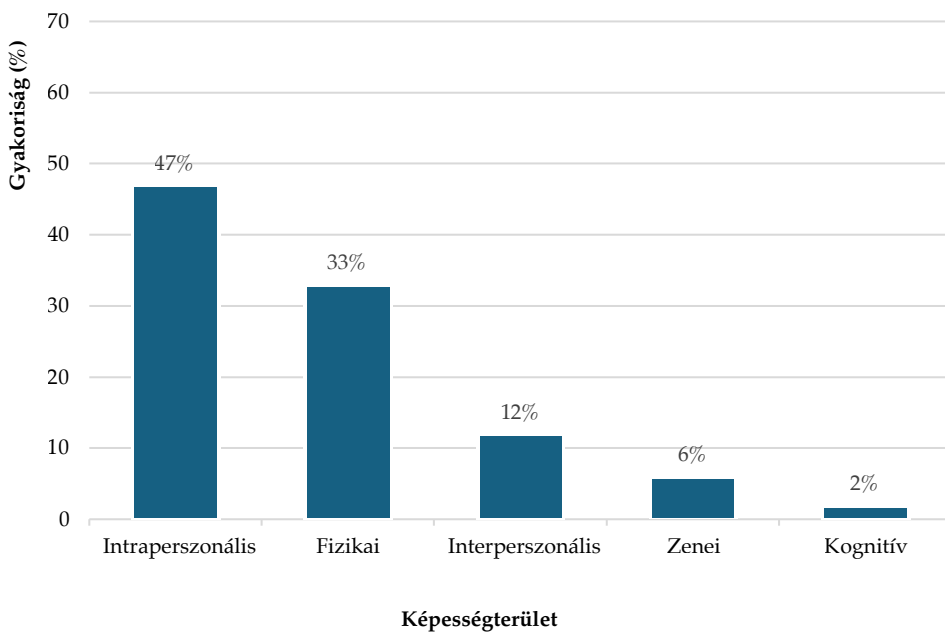

2. ábra: A nyílt kérdésre adott válaszok megoszlása a gyermekek különböző képességterületeinek fejlődésével összefüggésben (N = 219)

A válaszok megoszlása alapján a szülők leggyakrabban az intraperszonális fejlődést említették, vagyis elsősorban az önbizalom, az önszabályozás, a kitartás és az önállóság erősödését érzékelték. Ezt követte a fizikai fejlődés, különösen az állóképesség, a testtartás és a mozgáskoordináció javulása, majd az interperszonális készségek fejlődése. A zenei fejlődés ritkábban jelent meg spontán említésként, a kognitív fejlődést emelték ki a legkevesebben.

A zárt kérdéses mérés eredményei árnyaltabb képet adtak a különböző képességterületek megítéléséről (*2. táblázat*). A szülők a legnagyobb mértékű fejlődést az intraperszonális képességek terén észlelték (Átlag = 3,00), ezt követték az interperszonális képességek (Átlag = 2,91), majd a téri képességek (Átlag = 2,69). A logikai-matematikai képességek fejlődését mérsékeltebbnek ítélték meg (Átlag = 2,46), míg a legalacsonyabb átlagértéket a zenei képességek kapták (Átlag = 2,38). Az utóbbi eredmény szintén nem tekinthető alacsonynak abszolút értelemben.

2. táblázat: A szülők által észlelt fejlődés átlagai és szórásai a Tanulási erősség kérdőív alskáláin

Skála	Tételszám	Átlag (összevont skála – max. 4)	Szórás (összevont skála)
Logikai-matematikai	9	2,46	0,64
Téri képességek	9	2,69	0,71
Interperszonális	7	2,91	0,66
Intraperszonális	11	3,00	0,60
Zenei	8	2,38	0,70

Az egyes képességterületeken észlelt fejlődés mértékét összetartozó mintás varianciaanalízissel vizsgáltuk. Mivel a Mauchly-teszt a szfericitás feltételének sérülését jelezte ($W = 0{,}71$; $\chi^2(9) = 25{,}92$; $p = 0{,}002$), a szabadságfokokat Greenhouse–Geisser-korrekcióval igazítottuk ki ($\varepsilon = 0{,}88$). Az elemzés szignifikáns különbséget jelzett az öt képességterület között, $F(3{,}51; 266{,}79) = 31{,}47$; $p < 0{,}01$. Az egyes képességterületek közötti különbségek pontosabb feltárására Bonferroni-korrekcióval ellátott páronkénti összehasonlításokat alkalmaztunk. Ezek alapján a szülők az intra- és interperszonális készségek fejlődését ítélték a legerőteljesebbnek; e két terület egymástól nem különbözött szignifikánsan ($p = 0{,}76$). A téri képességek megítélt fejlődése ezeknél alacsonyabb volt ($p < 0{,}001$, illetve $p = 0{,}008$), ugyanakkor a logikai–matematikai ($p = 0{,}006$) és a zenei ($p = 0{,}001$) képességeknél magasabb. A logikai–matematikai és a zenei terület között nem mutatkozott szignifikáns eltérés ($p = 1{,}00$).

5. MEGVITATÁS

Jelen kutatás célja annak feltárása volt, hogy a társastáncot tanuló gyermekek szülei milyen megfontolások alapján választják gyermekük számára ezt a mozgásformát, milyen áldozatokat vállalnak a tevékenység fenntartásáért, valamint milyen fejlesztő hatásokat észlelnek gyermekükön.

A társastáncra való beíratás motivációi közül a legfontosabbnak a szülők a gyermek szabadidejének hasznos eltöltését tekintették, ezt követte az állóképesség fejlesztése. Ez az eredmény jól illeszkedik ahhoz a szakirodalmi megállapításhoz, hogy a gyermekek tanórán kívüli tevékenységeiben való részvételét a szülők gyakran a személyes fejlődés, a közösségi élmények és a pozitív szabadidőszervezés felől értelmezik (Wiersma & Fifer, 2008). A táncra vonatkozó eredményeink ezen belül azt hangsúlyozzák, hogy a társastánc választása mögött a szülők részéről erősen jelen vannak a fejlesztési és nevelési szempontok, ami összhangban áll azzal a megközelítéssel is, amely a táncot nem pusztán teljesítményorientált tevékenységként,

hanem önkifejezési és személyiségformáló közegként értelmezi (Bolvári-Takács, 2009; Paxmann, 2016; Silkó & Láng, 2021).

A versenyzéshez való szülői viszonyulás eredményei összhangban állnak a beíratási motivációk kapcsán kirajzolódó két pólusú képpel: egyrészt hat cél közül a harmadik volt, amelyet fontossága szerint az első helyre soroltak a szülők, ugyanakkor a legtöbben sorolták az utolsó, hatodik helyre is. Hasonló mintázatot kaptunk a versenyzéssel szembeni attitűdöt közelebbről is megvizsgáló tétellel összefüggésben. Bár a válaszadók egy része fontosnak tartotta a versenyeken való részvételt, a többség számára ez nem jelentett központi célt. Ez további megerősítést ad arra, hogy a társastánc a családok jelentős részében elsősorban nem eredménycentrikus pályaként, hanem olyan tevékenységként jelenik meg, amely a gyermek fejlődését, elfoglaltságát és örömteli részvételét szolgálja. Ugyanakkor az is látható, hogy azok a szülők, akik fontosabbnak tartják a versenyzést, magasabb heti táncóraszámot is ideálisnak látnak, vagyis a versenyorientáltabb szemlélet együtt jár az intenzívebb részvétel elfogadásával. Ez összhangban van a tánchoz kapcsolódó nemzetközi eredményekkel, amelyek szerint a szülői elköteleződés mértéke és a tevékenység intenzitása szorosan összefügghet egymással (Zinga et al., 2019).

A szülői áldozatvállalásra vonatkozó eredményeink szerint a társastánchoz kapcsolódó terhek elsősorban időbeli, szervezési és pénzügyi természetűek, első hipotézisünk (H1: A szülők elsősorban időbeli, logisztikai és anyagi terhekről számolnak be a társastánc kapcsán) tehát igazoltnak tekinthető. A szülők leggyakrabban az időráfordítást, az időbeosztással és szervezéssel járó nehézségeket, valamint a családi és szabadidő csökkenését említették, amit a pénzügyi terhek követtek. Ez nagymértékben összhangban áll a sportoló gyermekek szüleinek tapasztalatait feltáró eredményekkel, amelyek szerint a szülői támogatás gyakran jelentős időbeli, szervezési és anyagi ráfordítást igényel (Wiersma & Fifer, 2008), valamint a versenytáncos fiatalok családjaira vonatkozó eredményekkel is, ahol a költségek és a mindennapi élet összehangolásának nehézségei szintén hangsúlyosan jelentek meg (Zinga et al., 2019). Eredményeink tehát azt mutatják, hogy a társastánc kapcsán vállalt szülői áldozatok szerkezete hasonló ahhoz, amit a nemzetközi szakirodalom más sport- és táncos kontextusokban leír, ugyanakkor a szülők ezek ellenére is fenntartják gyermekük részvételét, ami arra utal, hogy a tevékenységhez kapcsolódó észlelt előnyök ellensúlyozzák a felmerülő terheket.

A gyermekek fejlődésére vonatkozó szülői megítélések vizsgálata során mind a nyílt, mind a zárt kérdéses adatok alapján az intraperszonális és az interperszonális készségek fejlődése jelent meg erőteljesebben. A szülők elsősorban az önbizalom, az önszabályozás, a kitartás, az önállóság, valamint a társas együttműködés és kapcsolódás fejlődését észlelték gyermekükön. Ez szorosan illeszkedik azokhoz az elméleti és empirikus eredményekhez, amelyek a tánc intraperszonális és interperszonális fejlesztő potenciálját hangsúlyozzák (Borowski, 2023; Narikbayeva et al., 2025; Nesbit et al., 2025; Schwender et al., 2018). A társastánc sajátossága, hogy a személyes önszabályozás és a társas összehangolódás egyszerre válik fontossá, így különösen kedvező közeg lehet az önkontroll, az érzelmi szabályozás, az együttműködés és a kapcsolati bizalom fejlődése szempontjából. Eredményeink e tekintetben összhangban állnak azzal a megállapítással is, hogy a hosszabb távú páros táncos tapasztalat az empatikus odafordulással és a partnerre való fokozott ráhangolódással is kapcsolatban állhat

(Wu et al., 2023). A nyílt végű válaszokban a második leggyakrabban említett terület a fizikai fejlődés volt, különösen az állóképesség, a testtartás és a mozgáskoordináció javulása. Ez jól illeszkedik azokhoz a szakirodalmi eredményekhez, amelyek szerint a tánc a motoros készségek, a koordináció, az egyensúlyozás és a fizikai kondíció fejlődését is támogathatja (Dubecz, 2009; Polgár & Szatmári, 2011; Rétsági et al., 2011).

Érdekes ugyanakkor, hogy míg a nyílt válaszokban a kognitív dimenzió kevésbé jelent meg, a zárt kérdéses mérésben a téri képességek viszonylag magas értéket kaptak, és ezeket alacsonyabb mértékben ugyan, de a logikai–matematikai képességek követték. Ez arra utalhat, hogy a szülők spontán módon elsősorban a közvetlenebbül megfigyelhető társas és testi változásokat emelik ki, míg strukturáltabb mérésben a kognitív fejlődés is jobban megragadható a szülők percepciójában. Mindez jól kapcsolható azokhoz az eredményekhez, amelyek a táncot a téri-vizuális feldolgozással, valamint közvetettebb módon a matematikai képességekkel is összefüggésbe hozzák (Fargier et al., 2026; Fischer et al., 2011; Pálinkás-Molnár & Bernáth, 2020; Xie et al., 2020).

Mindazonáltal a logikai–matematikai és a zenei képességek jelentek meg a legkisebb hangsúllyal a szülői megítélésekben. Ez különösen a zenei terület esetében figyelemre méltó, mivel az elméleti háttérben felvázoltak alapján a társastánc és a zenei feldolgozás között szoros kapcsolat feltételezhető, különösen a ritmusészlelés, az ütemérzékelés és a zenei-mozgásos szinkronizáció területén (Nguyen et al., 2024; Wang et al., 2024; Yu et al., 2026). Eredményeink alapján a szülők ugyan érzékelnek zenei fejlődést, de azt kevésbé tartják a társastánc legerőteljesebb hozadékának. A logikai–matematikai fejlődés szintén mérsékeltebb megítélést kapott, jóllehet a szakirodalomban találhatók olyan eredmények, amelyek a táncos-mozgásos tapasztalatok és a téri-numerikus, illetve matematikai teljesítmények közötti kapcsolatot hangsúlyozzák (Fargier et al., 2026; Fischer et al., 2011; Xie et al., 2020). Ez arra utalhat, hogy bizonyos transzferhatások kevésbé nyilvánvalók a szülők számára, mint a személyiségbeli vagy testi változások, és tudatosításuk további kommunikációs és pedagógiai lehetőségeket nyithat meg. Összességében megállapíthatjuk, hogy bár különböző mértékben, de minden képesség kapcsán fejlődést észleltek a szülők, azaz második hipotézisünk (H2: A szülők valamennyi vizsgált képességterületen érzékelnek pozitív fejlődést a társastánccal összefüggésben) is igazolást nyert.

6. A KUTATÁS KORLÁTAI, JÖVŐBELI KUTATÁSI IRÁNYOK

Jelen kutatás eredményeinek értelmezésekor több korlátozó tényezőt is figyelembe kell venni. Mindenekelőtt a minta nagysága viszonylag alacsony volt, ami korlátozza az eredmények általánosíthatóságát, amit tovább erősít, hogy a vizsgálat kényelmi mintavételre épült. A minta összetétele meglehetősen egyenetlen volt, a válaszadók között felülreprezentáltak voltak a nők és a magasabban iskolázott szülők, ami szintén befolyásolhatta a kapott eredményeket.

További korlátot jelent, hogy a kutatás kérdőíves önbeszámolós módszerrel történt, így az eredmények a szülők szubjektív percepcióit tükrözik, és nem tekinthetők a gyermekek tényleges fejlődésére vonatkozó objektív bizonyítékoknak. A szülői megítélések fontos információt hordoznak, ugyanakkor ezek szükségszerűen együtt járhatnak értelmezési torzításokkal, szelektív figyelemmel vagy elváráshatásokkal.

Éppen ezért a jelen eredmények elsősorban azt mutatják meg, hogy a szülők milyen fejlődési hozadékokat társítanak a társastánchoz, nem pedig egy objektív mérőeszközökkel alátámasztott visszajelzést a gyermekek képességfejlődéséről.

A kutatás további korlátja a mérőeszközök köre is. A saját fejlesztésű kérdések egyrészt nem estek át validáción, ami az általuk nyert adatok általánosíthatóságát is gyengíti. Továbbá ezek a kérdések és a *Tanulási erősségek kérdőív* egyes alskálái bár alkalmasak voltak a szülői percepciók feltárására, a vizsgált jelenség komplexitása ennél árnyaltabb megközelítést is indokolna. A jövőbeni kutatásokban célszerű lenne a mérőeszközök körét bővíteni, például részletesebb attitűd- és motivációmérő eljárásokkal, a társas és érzelmi működést célzottabban mérő skálákkal. A rangsorolásos módszer például, amellyel a szülői motivációt kívántuk vizsgálni, a relatív preferenciák feltárására alkalmas, azonban nem ad információt az egyes motivációk abszolút fontosságáról. Megfontolandó ezért Likert-típusú skála alkalmazása a motívumok differenciáltabb vizsgálata érdekében.

A további vizsgálatok szempontjából különösen fontos lenne kvalitatív módszerek bevonása is. Interjús vagy fókuszcsoportos kutatások révén mélyebben feltárható lenne, miként értelmezik a szülők gyermekük társastáncos részvételét, milyen személyes tapasztalatok és családi megfontolások húzódnak meg döntéseik mögött, illetve hogyan kapcsolják össze a táncot a gyermek fejlődéséről alkotott elképzeléseikkel. Az ilyen jellegű vizsgálatok árnyaltabb képet adhatnának azokról a jelentésekről és elvárásokról is, amelyek a kérdőíves adatok mögött meghúzódnak.

További izgalmas kutatási irányt jelenthet annak vizsgálata, hogy miként befolyásolják a szülői percepciókat azok a tájékoztató vagy szemléletformáló tevékenységek, amelyek felhívják a figyelmet a táncoktatás szélesebb körű transzferhatásaira. Elképzelhető ugyanis, hogy bizonyos, a szakirodalomban már részben azonosított fejlesztő hatások, például a zenei vagy matematikai területeken, kevésbé tudatosulnak a szülőkben, ezért ezek hangsúlyosabb kommunikációja módosíthatná a tánchoz kapcsolódó elvárásokat és attitűdöket. Végül különösen nagy szükség lenne olyan további kutatásokra, amelyek a táncoktatás transzferhatásait objektív, több módszert ötvöző megközelítésben vizsgálják. Az ilyen kutatások hozzájárulhatnának ahhoz, hogy pontosabban megértsük, mely területeken, milyen mechanizmusokon keresztül és milyen feltételek mellett érvényesülhetnek a társastánc fejlesztő hatásai.

Támogatás

A kutatást az MTA Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatta (KOZOKT2025-4). Pásztor Attila a kutatás során MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesült (BO/00093/23/2).

Irodalomjegyzék

Alon, N., Wheaton, M. G., Schlachte, B., Elbogen, R., Lin, K., & Strandberg, J. (2023). Parents' long-term experiences in a recreational dance program for their children with autism spectrum disorder. *Heliyon*, *9*(4), e15496. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e15496

Bolvári-Takács, G. (2009). A Táncművészeti Iskola létrehozása 1949-ben. *Tánctudományi Közlemények, 1*(2), 51–60. http://real.mtak.hu/id/eprint/21398

Borowski, T. G. (2023). How dance promotes the development of social and emotional competence. *Arts Education Policy Review*, *124*(3), 157–170. https://doi.org/10.1080/10632913.2021.1961109

Darginidou, L., Goulimaris, D., Derri, V., & Kosta, G. (2018). Parental perceptions about the effect of dance activities on the mood and emotions of adolescents. *International Journal of Research- Granthaalayah*, *6*(12), 151–158. https://doi.org/10.29121/granthaalayah.v6.i12.2018.1103

Dubecz, J. (2009). *Általános edzéselmélet és módszertan: Jegyzet a középfokú edzőképzés részére.* Rectus Kft.

Fargier, P., Cece, V., Lentillon-Kaestner, V., & Roure, C. (2026). The effects of dance-based exergaming on mental rotation, general motor coordination, and math achievement in adolescent students: Nonrandomized controlled pilot study. *JMIR Serious Games*, *14*, e82610. https://doi.org/10.2196/82610

Fischer, U., Moeller, K., Bientzle, M., Cress, U., & Nuerk, H. C. (2011). Sensori-motor spatial training of number magnitude representation. *Psychonomic Bulletin & Review*, *18*(1), 177–183. https://doi.org/10.3758/s13423-010-0031-3

Fuchs, L. (2007). *Száz év tánc.* L'Harmattan Kiadó.

Gombás, J. (2014). A zenei tevékenységek pszichológiai hatásai. In J. Torgyik (Ed.), *Sokszínű pedagógiai kultúra* (pp. 239–243). International Research Institute.

Jackson, M. E. (2021). The perspectives of school-aged dancers and their parents on the developmental benefits of participation in weekly dance classes [Master's thesis, Missouri State University]. BearWorks. https://bearworks.missouristate.edu/theses/3649/

Maczák, I. (2014). A tánc segít megismerni önmagunkat. *Új Köznevelés, 70*(9), 36–37.

Narikbayeva, L., Klyshbayev, T., Kalimullin, D., & Mochalov, D. (2025). The impact of dance on enhancing social skills and emotional intelligence through creativity. *Acta Psychologica, 253*, 104736. https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2025.104736

Nesbit, M., Church, M., & Gray, A. (2025). Doing curriculum: Inquiry and experience at the intersection of dance and social-emotional learning. *Journal of Dance Education*, *25*(1), 89–101. https://doi.org/10.1080/15290824.2023.2245829

Nguyen, T., Lagacé-Cusiac, R., Everling, J. C., Henry, M. J., & Grahn, J. A. (2024). Audiovisual integration of rhythm in musicians and dancers. *Attention, Perception & Psychophysics*, *86*(4), 1400–1416. https://doi.org/10.3758/s13414-024-02874-x

Paxmann, C. (2016). *Tánc: ritmus és mozgás.* Tessloff Kiadó

Pálinkás-Molnár, M., & Bernáth, L. (2020). Tánc és matematika kapcsolatának vizsgálata első osztályosoknál. *Tánc és Nevelés, 1*(1-2), 4–20. https://doi.org/10.46819/TN.1.1.4-20

Parseghian, A., Nanu, M.C., & Barbu, D. (2025). Study on the impact of dance on the body of children aged 9 to 11 years. *Journal of Sport and Kinetic Movement, 45*(1). https://doi.org/10.52846//jskm/45.2025.1.9

Patterson-Price, J., & Pass, A. (2023). "Not for Serious Purpose": Discrepancy between Parent and Child Motivation for Participation in a Community Dance Program. *Journal of Dance Education, 23*(2), 114–122. https://doi.org/10.1080/15290824.2021.1908547

Polgár, T., & Szatmári, Z. (2011). *A motoros képességek*. Dialóg Campus Kiadó.

Rétsági, E., H. Ekler, J., Nádori, L., Woth, P., Gáspár, M., Gáldi, G., & Szegnerné Dancs, H. (2011). *Sportelméleti ismeretek*. Dialóg Campus Kiadó. https://eta.bibl.u-szeged.hu/1621/1/sportelmeleti_ismeretek.pdf

Silkó, R., & Láng, É. (2021). A társastánc személyiségfejlesztő hatásának vizsgálata a táncosok véleményei és tapasztalatai alapján. *Az Eszterházy Károly Egyetem tudományos közleményei. Tanulmányok a sporttudomány köréből*, *51*, 29–40. https://doi.org/10.33040/ActaUnivEszterhazySport.2023.51.29

Schwender, T. M., Spengler, S., Oedl, C., & Mess, F. (2018). Effects of dance interventions on aspects of the participants' self: A systematic review. *Frontiers in Psychology, 9,* 1130. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01130

Tóth, L. (2001). *Pszichológiai módszerek a tanulók megismeréséhez*. Kossuth Egyetemi Kiadó.

Wang, X., Zhou, C., & Jin, X. (2024). Resonance and beat perception of ballroom dancers: An EEG study. *PLOS ONE*, *19*(10), e0312302. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0312302

Wiersma, L. D., & Fifer, A. M. (2008). "The schedule has been tough but we think it's worth it": The joys, challenges, and recommendations of youth sport parents. *Journal of Leisure Research, 40*(4), 505–530. https://doi.org/10.1080/00222216.2008.11950150

Wu, X., Lu, X., Zhang, H., Wang, X., Kong, Y., & Hu, L. (2023). The association between ballroom dance training and empathic concern: Behavioral and brain evidence. *Human Brain Mapping, 44*(2), 315–326. https://doi.org/10.1002/hbm.26042

Xie, F., Zhang, L., Chen, X., & Xin, Z. (2020). Is spatial ability related to mathematical ability: A meta-analysis. *Educational Psychology Review, 32*(1), 113–155. https://doi.org/10.1007/s10648-019-09496-y

Yu, Q., Jin, X., & Wang, Y. (2026). The influence of dancesport on college students' rhythm perception ability. *Brain Sciences*, *16*(2), 238. https://doi.org/10.3390/brainsci16020238

Yuan, Y., Li, X., & Liu, W. (2022). Dance activity interventions targeting cognitive functioning in older adults with mild cognitive impairment: A meta-analysis. *Frontiers in Psychology, 13,* 966675. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.966675

Zinga, D., Molnar, G., & Connolly, M. (2019). *Results from the "Exploring the lived experiences of young competitive dancers" study*. Brock University Dance Research Lab. https://brocku.ca/dance-research-lab/wp-content/uploads/sites/183/Dance-Research-Final-Report.pdf.